

۲۰۲۴ ۵۰۲

کُردها نوادگان مادها

ولادیمیر سیرسکی

ترجمه از عربی و کُردی:

دکتر جلال جلالی زاده

عضو هیئت علمی دانشکده‌ی الهیات دانشگاه تهران

سیرشناسه	مینورسکی، ولادیمیر فلودوروویچ، ۱۸۷۷-۱۹۶۴ م.
عنوان قرارداد	Minorski, Vladimir Fedorovich
عنوان و نام پدیدآور	الاکراد: ملاحظات و انطباعات، فارسی
مشخصات نشر	کوردشا، فارسی
مشخصات ظاهری	کوردشا، نوادگان مادها/ ولادیمیر مینورسکی؛ ترجمه از عربی و کوردی جلال، جلالی زاده؛ ویراستار [عمران] نوک
ابک	تهران: توکلی، ۱۳۹۸.
شابک	۱۶۰ ص.، نقشه، نمونه (بخشی رنگی)، عکس؛ ۲۱/۵×۱۲/۵ س.م.
شابک	978-964-5821-70-6
موضوع	فیما
موضوع	کتاب حاضر به طور همزمان از ترجمه عربی و کردی کتابی با عنوان های "الاکراد: ملاحظات و انطباعات" و "کورد
موضوع	مقاله ای با عنوان "الاکراد: اتحاد المیدین" اثر ولادیمیر فلودوروویچ مینورسکی به فارسی برگردانده شده است
موضوع	نماینه،
موضوع	کردان -- تاریخ
موضوع	Kurds -- History
موضوع	کردان -- هویت قومی
موضوع	Kurds -- Identity
موضوع	کردان -- آداب و رسوم و زندگی اجتماعی
موضوع	Kurds -- Social life and customs
شناسه افزوده	جلال، ده، جلال، ۱۳۲۹ - مترجم
رده بندی کنگره	DS
رده بندی دیویی	۹۷۷/۰۰۱۵۹۷
شماره کتابشناسی ملی	۷۷۸۳۲۴

کُردها، نوادگان مادها

❖ ولادیمیر مینورسکی

❖ مترجم: دکتر جلال جلالی زاده

❖ ویراستار: ع. توکلی

❖ ناشر: انتشارات توکلی

❖ لیتوگرافی و چاپ: نقره آبی

❖ نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

❖ تیراژ: ۱۰۰۰

❖ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۸۲۱-۷۰-۶ ISBN : 978-964-5821-70-6

❖ تهران: خیابان انقلاب- روبروی دانشگاه تهران- مجتمع فروزنده- شماه ۲۲۵

تلفن: ۶۶۹۵۶۹۲۶-۰۲۱ فکس: ۶۶۹۵۷۰۸۹-۰۲۱

E-mail : tavakolipublications@yahoo.com

فهرست

- ۷..... مقدمه‌ی انجمن فرهنگی کاوه
۹..... پیشگفتار
۱۳..... مترجم عربی
۱۶..... مینورسکی را بشناسیم

بخش اول

- ۲۵..... سرزمین و جغرافیای کردستان
۲۹..... مناطق محل سکونت کردها از نظر اداری و سیاسی
۲۹..... روسیه
۲۹..... ایران
۳۰..... ترکیه
۳۲..... سوریه

بخش دوم

- ۳۷..... تاریخ کردها

بخش سوم

- ۵۱..... زندگی روزانه، گروه‌های اجتماعی، شخصیت کردها

بخش چهارم

- زبان، ادبیات، رسم الخط ۵۷
- اولین روزنامه کردی ۶۳

بخش پنجم

- کیش و آیین ۷۱
- آوردی‌ها ۷۴
- مذهب سی‌الله ۷۷

بخش ششم

- اخلاق کردها ۸۵

بخش هفتم

- وضعیت زنان، ارتباط با دیگر ملت‌ها، مسئله کرد ۱۰۱

بخش هشتم

- کردها در روسیه ۱۱۳

بخش نهم

- حاشیه‌ی مترجم عربی بر کتاب کردها، نوادگان ماده ۱۱۷
- آثار نویسنده در زمینه کردشناسی ۱۳۱
- آثار منتشر شده‌ی پروفیسور معروف خزنده‌دار ۱۳۵

اعلام

- اشخاص ۱۴۵
- اماکن ۱۵۱

پیشگفتار

شناخت ملت‌ها، افراد در ابعاد مختلف فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، تاریخی و جغرافیایی لازم و ضروری است. چون این شناخت در تکامل جوامع مختلف و تشویر ملت‌ها در پیشبرد کاروان علم و صنعت بسیار لازم است. آگاهی و کسب دانش درباره‌ی پیشینه و هویت تاریخی هر ملتی همراه با فرهنگ و تمدن ویژگی آن و اساساً شناخت هویت هر ملتی، نه تنها عملی ارزشمند و سودمند است، بلکه در تحکیم پایه‌های هویت و شخصیت افراد آن بسیار موثر است. ریشه‌یابیت شده است انسان‌های گریزان از اصالت ملی و یا کسانی که از بحران ملیت و هویت فرهنگی خود در نزد دیگران ابا می‌کنند، معمولاً انسان‌های بی‌ارزش و بی‌خاصیتی هستند که کمتر می‌توان به آنان اعتماد کرد زیرا چنین اشخاصی در حقیقت با فطرت خویش مخالفت می‌کنند.

از این رو بر هر شهروندی لازم است در چارچوب اصول انسانی و قوانین الهی در دفاع از فرهنگ و ملیت خود بکوشد تا مانند دیگران از حقوق اساسی برخوردار و بهره‌مند شود و نگذارد کیان انسانی به سبب اختلاف موجود، دچار اختلال و عدم توازن شود و شخصیت، فرهنگ و

آداب و رسومی که مایه‌ی تشخیص و موجب تمایز هر ملتی است به فراموشی سپرده شود.

در این راستا بر خود لازم دانستم به عنوان یک وظیفه‌ی ملی درباره‌ی کردها پژوهشی در حد توان انجام دهم. اما هنگامی که کتاب ارزشمند "الاکراد" ولادیمیر مینورسکی خاورشناس مشهور روسیه را دیدم، ترجیح دادم که به برگردانیدن این کتاب به زبان فارسی اقدام کنم، زیرا هرچند کُدها در اصل تاریخ خدمات ارزشمند علمی را به جامعه بشری نموده‌اند اما متأسفانه در زمینه‌ی نگارش و تدوین کتاب‌های مختلف به زبان کُردی، دچار اهمال و سهل‌انگاری بوده‌اند. و این موجب شده تا جوانان کمتر با تاریخ و فرهنگ خود آگاهی داشته باشند. ولی خوشبختانه امروز تعداد بیشتری از کُردها غبار بی‌سابقه‌ی را از چهره‌ی خویش زدوده و به سلاح علم و معرفت مجهز شده‌اند. و اگرکشد توسن‌علم را در این میدان بیشتر برانند و نگذارند پیشینه پرافتخارشان در تراکم حوادث تاریخی فراموش شود.

هرچند کتاب‌های بسیاری درباره کُردها و نشاط گردنشین، آداب و رسوم و نحوه‌ی زندگی آنان نوشته شده است، با این وصف در این باره خلاء پژوهشی بسیاری احساس می‌شود. تنها یک اثر تاریخی درباره کُردها وجود دارد و آن کتاب شرفنامه است که در پایان قرن شانزدهم هجری به زبان فارسی نوشته شده است.

پس از این اثر، کتاب‌های دیگری نوشته شده است، ولی در این میان، آثار مینورسکی درباره‌ی فرهنگ، تمدن، تاریخ، جغرافیا، آداب و رسوم و طرز معیشت گردان از ارزش بیشتری برخوردار است و به عنوان یک منبع مستدل، محققانه و معتبر، مورد استفاده‌ی گردشناسان و علاقه‌مندان به

فرهنگ و زبان کُردی است. در این مقدمه کوتاه اشاره به نژاد، زبان و مناطق محل سکونت آنان لازم نیست؛ چون در کتاب به آن پرداخته شده است. اما باید گفت: هر ملتی گذشته‌اش را فراموش کند و نسبت به آینده‌ی خود بی‌توجه باشد، جز زوال و نابودی سرنوشت دیگری نخواهد داشت. من سویی دیگر صرف افتخار به گذشته و شخصیت‌های بزرگ و عدم تلاش در راه تحصیل علم و آگاهی فایده‌ای ندارد. افرادی که از افتخارات گذشته ملت خراب می‌خورند، پشتوانه‌ای برای اعتلای ملت ندارند. هرچند شخصیت‌هایی مانند سلطان صلاح الدین ایوبی و کریم خان زند «وکیل الرعایا» به خاطر تلاش‌های انتظامی که نصیب آنان شده، مایه‌ی افتخار کُردها هستند، اما وظیفه‌ی معاصران است تلاش کنند که نام و میراث آنان را زنده نگه دارند. ژنرال احسان نوری پاشا در این باره گفته است: «ملتی که نخستین خشت‌های پایه‌ی باعظمت‌ترین و با خون مقدس جنگاوران خود روی هم گذاشت و از میان فرزندان عزیز خاندان، پیامبران، سلسله‌های پادشاهی، سرداران بزرگ، صاحب جاه و جلال را آرد، از انصاف دور است که از مفاخر ملی خود محروم و یک قوم بی‌نام و نشان معرفی شود.» (تاریخ ریشه نژادی کُرد احسان نوری پاشا صفحه ۳).

اما درباره‌ی آثار مینورسکی همچنان که گفته شد نیازی به معرفی نویسنده و آثارش نمی‌باشد؛ بلکه همچنان که "واسیلی نیکیتین" کُردشناس گفته است: «پروفسور مینورسکی پیشرو مطالعات کُردشناسی است بویژه این که آثارش مستند و معتبر است.» (کُرد و کُردستان صفحه ۳۸۵).

در ارزشمند بودن آثار مینورسکی این نکته کفایت می‌کند که مرحوم محمد امین زکی بیک مورخ بزرگ کُرد، نوشتن کتاب ارزشمند تاریخ کُرد

و کردستان را متأثر از مقاله‌ی مینورسکی درباره‌ی کردها می‌داند. او در مقدمه‌ی کتابش می‌نویسد: «بعد از مطالعه این مقاله (کردها نوادگان مادها) مبادرت به نوشتن این کتاب نمودم و این هم در پرتو بحث‌های ارزشمند مینورسکی و بر اساس اسلوب او بود.» (مقدمه چاپ عربی قاهره ۱۹۶۶م)

مید است برگردان این کتاب، خوانندگان فارسی‌زبان را مفید افتد و اگر ضعف و نقصی در ترجمه آن مشاهده شد، بنده را برای ویرایش و پیرایش جایی بعدی یاری نمایند و با اهدای درود بر خادمان ملت و وطن بر ما متذکر نهاده.

دکتر جلال جلالی زاده

عضو هیئت علمی دانشکده‌ی الهیات دانشگاه تهران

مؤلف این گونه کتابش را تقدیم می‌نمایم.
اولین ثمره‌ی گردش ما در سال ۱۹۱۴م را به همسر، همراه و همسفرم تقدیم می‌نمایم.
من هم برگردان کردی این کتاب را به همه‌ی کسانی که باشان را فدای کرد و کردستان نموده‌اند، تقدیم می‌نمایم.

محمد سعید